

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

28 березня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____
галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр назва)
спеціальність _____ 292 «Міжнародні економічні відносини» _____
(шифр назва)
освітня програма _____ «Міжнародний бізнес» _____
(шифр назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова/завибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

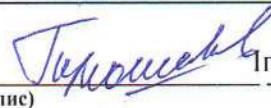
Тимошенко І.В. – д.е.н., професор, професор закладу вищої освіти кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Протокол від “26” серпня 2024 року № 24

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

_____ Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

_____ Ігор ТИМОШЕНКОВ
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Олена МИКОЛЕНКО
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного бізнесу» складена відповідно до освітньо-професійної «Міжнародний бізнес» підготовки магістра спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Формування поглиблених теоретичних уявлень про головні проблеми і перспективні напрями розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації, й на цій основі – практичних навичок і умінь вирішення професійних завдань управлінської діяльності у сфері міжнародних економічних відносин й впровадження інноваційних форм і методів ведення міжнародного бізнесу, спрямованих на зміцнення конкурентоспроможності українських фірм на міжнародних ринках, на рівні, який відповідав би вимогам підготовки магістрів економіки.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Формування та розвиток у здобувачів програмних компетентностей, необхідних для виявлення та розв'язання складних задач і проблем, генерування нових ідей у сфері міжнародних економічних відносин, проведення досліджень та впровадження інновацій в умовах глобалізації й посилення невизначеності бізнес – середовища, включаючи:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2 Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юктурних змін.

ФК10. Знання та розуміння норм міжнародного економічного права.

ФК11. Здатність розуміти специфіку та форми ведення міжнародного бізнесу в умовах економічної інтеграції.

ФК13. Здатність аналізувати та вирішувати актуальні проблеми міжнародного бізнесу (фінансові, організаційні, маркетингові, безпекові, інноваційні).

ФК 14. Здатність до стратегічного управління транснаціональною корпорацією.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2-й	1-й
Семестр	
3-й	1-й
Лекції	
10 год.	6 год. (2 ауд. / 4 дист.)
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	-
Самостійна робота	
100 год.	114 год.
Індивідуальні завдання	
Курсова робота - 40 год. (зі складу самостійної роботи студента)	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПРН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН2 Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН8. Розробляти і досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

ПРН11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

ПРН 16. Демонструвати знання міжнародного економічного права та здійснювати міжнародний бізнес на його основі.

ПРН 17. Здійснювати аналіз міжнародного бізнесу, що реалізується в умовах економічної інтеграції.

ПРН 18. Аналізувати та вирішувати актуальні проблеми міжнародного бізнесу (фінансові, організаційні, маркетингові, безпекові, інноваційні).

ПРН 19. Розробляти стратегії транснаціональної корпорації.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні аспекти аналізу і основні тенденції розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації

Головні фактори, що визначають специфіку й тенденції розвитку міжнародного бізнесу. Зростання нестабільності в міжнародних відносинах й посилення турбулентності на глобальному і регіональних рівнях. Глобалізація як процес всесвітньої економічної, політичної, культурної та релігійної інтеграції та уніфікації. Основні наслідки глобалізації. Поглиблення міжнародного поділу праці. Міграція капіталу, робочої сили і виробничих ресурсів. Стандартизація законодавства, економічних і технологічних процесів. Зближення і злиття культур різних країн, втрата самоідентифікації і національної ідентичності. Індекс рівня глобалізації країн світу Швейцарського економічного інституту – KOF Swiss Economic Institute. Глобальні зміни у розвитку науки і технологій. Сучасні тенденції і наслідки розвитку інформаційних та комунікаційних технологій. Технологічна сингулярність. Зміст і перспективи подальшого розвитку економіки вражень (Experience Economy).

Тема 2. Пріоритетні напрями міжнародних порівняльних досліджень і оцінки конкурентного потенціалу українських фірм у міжнародному бізнесі

Предмет, завдання й принципи організації міжнародних порівняльних досліджень. Результати міжнародних порівняльних досліджень як основа визначення й реалізації стратегій міжнародного бізнесу українських фірм. Методи, інструменти та особливості організації і проведення міжнародних порівняльних досліджень. Глобальний ринок досліджень. Рейтингові порівняльні дослідження соціально-економічного розвитку країн світу. Переваги та недоліки розрахунку показників і індексів в міжнародній практиці порівняльних досліджень (Gross Domestic Product (GDP), Gross National Income (GNI), Gross National Income per Capita, Doing Business, Paying Taxes, Corruption Perceptions Index (CPI), World Press Freedom Index, etc.). Напрями, форми, можливості і обмеження досліджень в Internet.

Тема 3. Економічні інститути розвитку міжнародного бізнесу

Загальні методологічні принципи і основні поняття інституційного аналізу міжнародного бізнесу. Інститути, організації, актори, ринкові взаємодії і трансакційні витрати здійснення міжнародних обмінів. Зміст, структура і ієрархія інститутів. Якість і дієвість інститутів. Економічні інститути міжнародного бізнесу як норми і правила експортно-імпортової, грошово-кредитної, податково-бюджетної та валютної політики. Специфіка інститутів соціальної відповідальності у міжнародному бізнесі. Національні і міжнародні організації як продуценти інститутів міжнародного бізнесу: міжнародні економічні організації (IMF – International Monetary Fund, World Bank Group, WTO – World Trade Organization, та ін.), рейтингові агенції (Standard & Poor's, Moody's, Fitch Ratings та ін.), міжнародні неурядові організації (WEF – World Economic Forum, Heritage Foundation, RSF – Reporters Without Borders, etc.).

Тема 4. Сучасні проблеми, форми і напрями розвитку міжнародної комерції

Якісні зміни і динаміка розвитку основних форм міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. Загострення міжнародної конкуренції. Протекціонізм і підвищення впливу нетарифних бар'єрів на міжнародну торгівлю. ТНК як головні актори міжнародної торгівлі і

основа подальшого підсилення глобалізації. Тенденції розвитку і структурні зміни у товарній номенклатурі і географії експорту та імпорту у світовій торгівлі. Глобальний ринок послуг. Україна на світовому ринку освітніх послуг. Місце і значення зарубіжних інвестицій у розвитку міжнародної комерції. Світовий ринок інвестицій. Глобалізація і регіоналізація міжнародної комерції. Зони вільної торгівлі. Міжнародна електронна комерція і її організаційні форми: B2B (Business-to-Business), B2C (Business-to-Consumer), B2G (Business-to-Government).

Тема 5. Актуальні завдання і напрями вдосконалення управління міжнародним бізнесом українських фірм

Ефективність міжнародного бізнесу фірми: сутність, методи і форми оцінювання, методика розрахунків показників ефективності. Головні напрями і форми підвищення ефективності діяльності українських підприємств на зовнішніх ринках. Зміст і головні завдання стратегічного і операційного менеджменту фірми у міжнародному бізнесі. Методологія і методика обґрунтування стратегії ведення міжнародного бізнесу. Організаційна модель управління міжнародним бізнесом фірми. Критерії вибору партнерів у міжнародному бізнесі. Вибір напрямів взаємодії з партнерами і проблема оптимізації форм і механізмів управління ними. Визначення особливостей та умов укладання міжнародних угод і контрактів. Мінімізація ризиків, створення умов щодо запобігання та страхування ризиків. Гарантії виконання умов контракту. Обґрунтування фінансових умов виконання контрактів, форм і методів розрахунків і здійснення платежів. Проблеми захисту інтелектуальної власності. Ліцензійна торгівля. Франчайзинг як специфічна форма передачі інтелектуальної власності. Міжнародний інжиніринг. Лізинг у міжнародних відносинах українських фірм із зарубіжними партнерами. Бажані умови та перспективні форми створення підприємств з іноземними інвестиціями. Ефективна організація діяльності спільних підприємств.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	с	інд	сп		л	с	інд	сп
Тема 1. Теоретичні аспекти аналізу і основні тенденції розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації	14	2	2		10	14	2			12
Тема 2. Пріоритетні напрями міжнародних порівняльних досліджень і оцінки конкурентного потенціалу українських фірм у міжнародному бізнесі	14	2	2		10	14	1			13
Тема 3. Економічні інститути розвитку міжнародного бізнесу	14	2	2		10	14	1			13
Тема 4. Сучасні проблеми, форми і напрями розвитку міжнародної комерції	14	2	2		10	14	1			13
Тема 5. Актуальні завдання і напрями вдосконалення управління міжнародним бізнесом українських фірм	14	2	2		10	14	1			13
Курсова робота (написання)	40				40	40				40
Підготовка до екзамену	10				10	10				10
Усього годин	120	10	10		100	120	6			114

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні аспекти аналізу і основні тенденції розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації	2
2	Тема 2. Пріоритетні напрями міжнародних порівняльних досліджень і оцінки конкурентного потенціалу українських фірм у міжнародному бізнесі	2
3	Тема 3. Економічні інститути розвитку міжнародного бізнесу	2
4	Тема 4. Сучасні проблеми, форми і напрями розвитку міжнародної комерції	2
5	Тема 5. Актуальні завдання і напрями вдосконалення управління міжнародним бізнесом українських фірм	2
<i>Разом</i>		10

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виконання кейсу «Вибір моделі ведення міжнародного бізнесу»	10	12
2	Виконання кейсу «Оцінка конкурентоспроможності фірми»	10	13
3	Виконання кейсу «Аналіз нормативно-правових обмежень реалізації міжнародного бізнес-проекту»	10	13
4	Виконання кейсу «Вибір моделі організації електронної торгівлі»	10	13
5	Виконання кейсу «Обґрунтування стратегії виходу на зовнішній ринок»	10	13
6	Курсова робота (написання)	40	40
7	Підготовка до екзамену	10	10
<i>Разом</i>		100	114

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Написання курсової роботи за однією із запропонованих тем. Детальніше в НМКД

Теми курсових робіт

1. Глобалізація як процес всесвітньої економічної, політичної, культурної та релігійної інтеграції та уніфікації.
2. Сучасні тенденції і наслідки розвитку інформаційних та комунікаційних технологій у міжнародному бізнесі.
3. Глобальний ринок досліджень міжнародного бізнесу.
4. Рейтингові порівняльні дослідження соціально-економічного розвитку країн світу.
5. Інституційне середовище сучасного міжнародного бізнесу.
6. Інститути соціальної відповідальності у міжнародному бізнесі.
7. Національні і міжнародні організації як продуценти інститутів міжнародного бізнесу.
8. Основні форми ведення міжнародного бізнесу в умовах глобалізації.
9. Фактори і складові загострення міжнародної конкуренції в умовах глобалізації.
10. Протекціонізм і підвищення впливу нетарифних бар'єрів на міжнародну торгівлю.
11. ТНК як головні актори сучасної міжнародної торгівлі.
12. Сучасні тенденції розвитку товарної номенклатури світової торгівлі.
13. Сучасні зміни у географії експорту та імпорту світової торгівлі.
14. Глобальний ринок послуг.

15. Україна на світовому ринку освітніх послуг.
16. Зарубіжні інвестиції у міжнародній комерції.
17. Світовий ринок інвестицій.
18. Глобалізація і регіоналізація міжнародної комерції.
19. Сучасні форми організації міжнародної торгівлі.
20. Зони вільної торгівлі.
21. Міжнародна електронна комерція і її організаційні форми.
22. Оцінка ефективності міжнародного бізнесу фірми.
23. Стратегії ведення міжнародного бізнесу.
24. Критерії вибору партнерів у міжнародному бізнесі.
25. Напрями вдосконалення операційного менеджменту в міжнародному бізнесі.
26. Логістика в міжнародному бізнесі.
27. Ліцензійна торгівля у міжнародному бізнесі.
28. Захист інтелектуальної власності у міжнародному бізнесі.
29. Франчайзинг у міжнародному бізнесі.
30. Продуктові інновації у міжнародному бізнесі.
31. Венчурні форми міжнародного бізнесу.
32. Міжнародний інжиніринг.
33. Лізинг у міжнародних відносинах українських фірм із зарубіжними партнерами.
34. Організація діяльності спільних підприємств в Україні.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Використовуються такі методи навчання, як словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння теми контролюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей.

Також дисципліною передбачено перевірку та захист курсової роботи.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: виконання практичних завдань за темами курсу; тестові завдання; письмова форма іспиту; захист курсової роботи.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення іспиту. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційного завдання – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст екзаменаційного завдання й оцінювання відповідей на іспиті:

- тестові завдання – 20 балів (10 тестів по 2 бали за правильну відповідь);
- аналітично-теоретичні завдання – 20 балів (2 питання по 10 балів)

У разі використання заборонених джерел на іспиті студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота					Курсова робота	Разом	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5				
6	6	6	6	6	30	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

“2” бали студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент – відмінник повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до запропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“1,5” бали свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій мікроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“1” бал виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“0” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2. Критерії оцінки знань при виконанні задач на семінарських заняттях

«0,5» балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

“0,3” бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

“0” ставиться, коли студент зовсім не розв’язує задачі, або розв’язує її неправильно. Опис та розв’язок є повністю ідентичним опису і розв’язку задачі іншим студентом.

3. Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 0,5 бали. На виконання одного завдання відводиться 1 хвилина.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

“0,5” балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

“0,4” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 74-89%.

“0,3” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 60 - 73%.

“0” виставляється, якщо правильні відповіді складають до 60%.

Підсумкова оцінка на семінарському занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт:

Шкала балів за видами робіт

№	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка	Примітка
1	Відповіді на семінарах	0-2	За семінар, незалежно від кількості відповідей
3	Тестування	0-0,5	За одне правильно виконане завдання
2	Розв'язання задач	0-0,5	За заняття, незалежно від кількості задач

Критерії оцінки на екзамені. Екзаменаційна робота складається із

- 20 тестів – 1 бал за кожну вірну відповідь. 20 балів

- 2 аналітично-теоретичних завдання (по 10 балів)

“10 - 9” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент – відмінник повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“8-7” балів свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій мікроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“6-4” балів виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“3-1” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Оцінювання рівня виконання курсової роботи

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Оцінювання рівня виконання	
1 Якість виконання теоретичної частини курсової роботи: повнота літературного огляду, наявність авторського аналізу літературних джерел, грамотність цитування	7 балів
2 Правильність представлення емпіричних результатів та якість їхньої інтерпретації	7 балів
3 Оформлення роботи	2 бали
4 Вчасність виконання завдань з виконання курсової роботи	2 бали
5. Апробація результатів дослідження	2 бали
Оцінювання захисту курсової роботи	

6 Виступ студента на публічному захисті курсової роботи: чіткість, логічність у викладенні матеріалу, володіння матеріалом	3 балів
7 Якість унаочнення виступу	2 балів
8 Відповіді на запитання	3 балів
Загалом	30 балів

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Актуальні проблеми міжнародного бізнесу : кол. монографія / [С. І. Архієреєв, В. О., Бабенко, Є. М. Воробйов та ін.]; за наук. ред. Архієреєва С.І., Сідорова В.І. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. – .255 с.

2. Основи наукових досліджень: методологія і практика : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / І. В. Тимошенко, В. І. Сідоров, О. М. Нащекіна ; за заг. ред. проф. І. В. Тимошенкова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 252 с.

Допоміжна література

3. Вергун В. Л. Міжнародний бізнес // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-хт. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.:Знання України, 2004. – Т.2 – 812 с.

4. Гілл Ч. В. Л. Міжнародний бізнес : Пер. з англ. – К.: Основи, 2008. – 856 с.

5. Глобальна економіка ХХІ століття: людський вимір: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, А.М. Колот [та ін.]; заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника. К.: КНЕУ, 2008. – 420 с.

6. Данько Т. В. Еволюція наукових засад міжнародного бізнесу / Т. В. Данько // Проблеми економіки. – 2019. – № 3 (41). – С. 109–115.

7. Ділові культури в міжнародному бізнесі: навч. посіб. для студентів ВНЗ /Н. Л. Тимошенко ; [відп. ред. В. В. Дергачова] ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – Київ: НТУУ «КПІ», 2011.

8. Малхотра Н. К. Маркетингові дослідження: практичне керівництво / Нереш К. Малхотра; [Пер. з англ. В. Кравченка; О. Пелявський]. - 3-тє вид. – К., 2002. – 960 с.

9. Міжнародний бізнес. Теорія та практика: підручник для бакалаврів / за ред. А. І. Погорлецького, С. Ф. Сутиріна. К., 2014. 733 с..

10. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / Юхименко П.І., Гацька Л.П., Півторак М.В. [та ін.] – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.

11. Сондерс М. Методи проведення економічних досліджень/М. Сондерс, Ф. Льюїс, Е. Торнхілл; [Пер. з англ.: В. В. Лавріненка]. - 3-тє вид. К., 2006. - 640 с.

12. Тимошенко І. В. Менеджмент і маркетинг. Метод. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 22 с.

13. Тимошенко І. В., Нащекіна О. М. Міжнародні порівняльні дослідження у дзеркалі риторичної концепції методу економічної науки. Економічна теорія та право : зб. наук. пр. / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Харків : Право. – 2019. № 4 (35). с. 11-13.

14. Управління міжнародним бізнесом: конспект лекцій для студентів, аспірантів, викладачів / Н. Г. Ушакова, К. Ю. Величко, О. І. Печенка. – Харків: Видавництво «Форт», 2016. – 126 с.

15. Черчілль Г Маркетингові дослідження / Гілберт Черчілль, Том Браун; [Пер. з англ. Шалика А.]. К., 2007. - 704 с.

16. Buckley, Peter J, Enderwick, Peter, Cross, Adam R. International Business. – Oxford: Oxford University Press, 2018. – 736 p.

17. Cavusgil, S., et al. International Business: The New Realities. – Boston: Pearson,

2020.

– 576 p.

18. Chow, Daniel C.K., Schoenbaum, Thomas J. International Business Transactions: Problems, Cases, and Materials. – New York : Wolters Kluwer, 2020. – 853 p.

19. Pavan, Sukhdev. Corporation 2020: Transforming Business for Tomorrow's World. – Washington, DC: Island Press, 2012. – 294 p.

20. Rugman, Alan M., et al. International Business, 8th Edition. – N.Y.: Pearson Higher Education, 2020. – 728 p.

21. Timoshenkov I. V., Nashchekina O. N., Shkodina I. V. Economic indicators as instruments of the rhetoric of science. Економічна теорія та право : зб. наук. пр. / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Харків : Право. – 2019. № 1 (36). с. 42-56.

22. Timoshenkov Igor, Babenko Vitalina, Nashchekina Olga, Makovoz Oksana. Institutional Foundations of Ukraine's Transition to the Green Economy. Research in World Economy. 2020. Vol. 11, No 4, Special Issue, p. 16 – 22.

23. Wild, John, Wild, Kenneth (Author). International Business: The Challenges of Globalization, 9th Edition. – N.Y.: Pearson Higher Education, 2019. – 448 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

24. ICC/ESOMAR International Code on Market, Opinion and Social Research and Data Analytics. Available at:

https://www.esomar.org/uploads/pdf/professional-standards/ICCESOMAR_Code_English_.pdf (Accessed 7 September 2021).

25. The International Trade Centre (ITC). Available at:
<https://www.intracen.org/itc/about/> (Accessed 7 September 2021).

26. International Trade Administration U.S. Department of Commerce. Available at:
<https://www.trade.gov/about-us> (Accessed 7 September 2021).

27. The World Trade Organization (WTO). Available at:
<https://www.wto.org/index.htm> (Accessed 7 September 2021).

28. The World Economic Forum (WEF). Available at:
<https://www.weforum.org/> (Accessed 7 September 2021).

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

Матеріали курсу розміщені у LMS Moodle на сайті ХНУ імені В. Н. Каразіна:

Тимошенко І. В. Актуальні проблеми міжнародного бізнесу. URL :
<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5128>

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle**